MOH/K/ASA/68.15(GU)

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

GARIS PANDUAN

PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTERIOD (I/M *DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG DI KLINIK KESIHATAN

GARIS PANDUAN PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTERIOD (I/M *DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG DI KLINIK KESIHATAN

BAHAGIAN PEMBANGUNAN KESIHATAN KELUARGA
KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
&
LEMBAGA BIDAN MALAYSIA
KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

2013

Buku **GARIS PANDUAN PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTERIOD (I/M *DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG DI KLINIK KESIHATAN** ini diterbitkan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia.

Diterbitkan oleh:

BAHAGIAN PEMBANGUNAN KESIHATAN KELUARGA
KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
65290 Presint 1, Putrajaya
Malaysia.

Cetakan Pertama 2015
© Kementerian Kesihatan Malaysia

Hak cipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluar ulang mana-mana bahagian teks, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan apa jua cara, sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau cara lain kecuali dengan keizinan bertulis daripada Kementerian Kesihatan Malaysia.

KANDUNGAN

Garis panduan proses kerja bagi jururawat untuk pemberian suntikan kortikosteroid (*i/m Dexamethasone*) bagi ibu mengandung berisiko kelahiran pramatang	2
• Pengenalan	2
• Objektif garis panduan	2
• Cara pemberian	2
• Mekanisma rujukan	3
• Kriteria pemberian	3
Carta alir proses kerja bagi jururawat untuk pemberian kortikosteroid (*i/m Dexamethasone*) bagi ibu mengandung berisiko kelahiran pramatang	4
Senarai semak proses kerja bagi jururawat untuk pemberian kortikosteroid (*i/m Dexamethasone*) bagi ibu mengandung berisiko kelahiran pramatang	5
Rujukan	6
Penghargaan	7

GARIS PANDUAN PROSES KERJA BAGI JURURAWAT UNTUK PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTEROID (*I/M DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG

1. PENGENALAN

Kelahiran pramatang membentuk 10% kelahiran di Malaysia dan mengakibatkan kira-kira 75% kematian neonatal yang tidak berkait dengan kecacatan kongenital. Morbiditi neonatal di kalangan bayi-bayi yang terus hidup adalah tinggi.

Penggunaan kortikosteroid dalam kelahiran pramatang telah menunjukkan satu pengurangan yang signifikan dalam kematian neonatal serta morbidity dari sindrom distres pernafasan (*RDS*) dan pendarahan intraventricular (*IVH*) (*Crowley, P. 1997*)

2. OBJEKTIF GARIS PANDUAN

Menanam kesedaran kepentingan pemberian *IM Dexamethasone* tepat pada masa dengan matlamat mengurangkan morbiditi dan mortaliti neonatal justeru membantu KKM mencapai *MDG* 4.

3. CARA PEMBERIAN

Pelaksanaan pemberian suntikan *IM Dexamethasone* bagi ibu yang didiagnoskan mengalami kelahiran pramatang di perkhidmatan kesihatan primer, suntikan *IM Dexamethasone* 12mg diberi stat dos. Seterusnya ibu dirujuk dan dihantar ke hospital berdekatan untuk pengendalian selanjutnya.

4. MEKANISMA RUJUKAN

Jururawat (JT/JM) menerima ibu mengandung yang menunjukkan tanda-tanda kelahiran pramatang. Selepas pemeriksaan dan

penilaian fizikal ibu mengandung , jururawat perlu menghubungi FMS / Pakar O&G / Pegawai Perubatan berkaitan dengan serta merta untuk merujuk kes tersebut.

Dengan arahan dari FMS / Pakar O&G / Pegawai Perubatan jururawat memberi dos pertama *IM Dexamethasone* jika **tiada** tanda-tanda chorioamnionitis dan terus merujuk ibu mengandung ke hospital untuk kemasukkan wad.

5. KRITERIA PEMBERIAN

- Jururawat membuat pemeriksaan fizikal dan penilaian ibu mengandung

- Jururawat merujuk keadaan ibu mengandung kepada FMS / Pakar O&G / Pegawai Perubatan

- Jururawat bertindak mengikut arahan FMS / Pakar O&G / Pegawai Perubatan

- Ibu mengandung antara 24 dan 36 minggu kehamilan mempunyai risiko kelahiran pra matang.

- Ibu mengandung dengan *preterm PROM*, **tanpa** tanda klinikal *chorioamnionitis*.

- Rawatan suntikan *IM Dexamethasone* diberi mengikut arahan FMS / Pakar O&G / Pegawai Perubatan

  Nota: Bagi Jururawat Masyarakat, mereka perlu menjalani *Credentialing & Privileging* pemberian suntikan ini mengikut keperluan setempat untuk membenarkan mereka memberi suntikan

6. CARTA ALIR PROSES KERJA BAGI JURURAWAT UNTUK PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTEROID (*I/M DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG

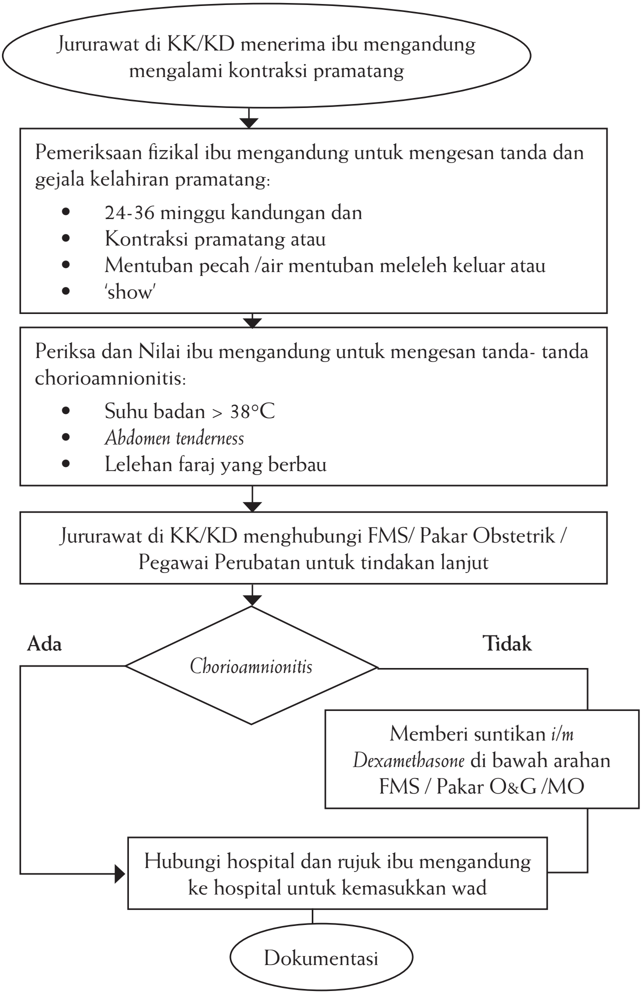

7. SENARAI SEMAK PROSES KERJA BAGI JURURAWAT UNTUK PEMBERIAN SUNTIKAN KORTIKOSTEROID (*I/M DEXAMETHASONE*) BAGI IBU MENGANDUNG BERISIKO KELAHIRAN PRAMATANG

BIL	AKTIVITI	KETERANGAN	YA	TIDAK	CATATAN
1	Terima ibu mengandung	Mendaftar ibu mengandung			
2	Lakukan pemeriksaan fizikal	Dokumen semua hasil pemeriksaan, tanda tanda kelahiran pramatang			
3	Lakukan penilaian ibu mengandung untuk tanda-tanda chorioamnionitis	Menilai untuk tanda tanda *chorioamnionitis*			
4	Hubungi FMS / Pakar O&G /Pegawai Perubatan dan rujuk kes	Merujuk keadaan ibu mengandung kepada FMS Pakar O&G / Pegawai Perubatan/			
5	Terima arahan dari FMS /Pakar O&G / Pegawai Perubatan	Menjalankan perawatan mengikut arahan FMS /Pakar O&G /Pegawai Perubatan			
6	Dokumen semua arahan lisan dalam buku rekod KIK/1(a)/96(Pind. 2012) dan KIK/1(b)/96(Pind. 2012)	Semua arahan lisan di rekod dalam kad buku rekod kesihatan ibu			
7	Beri *IM Dexamethasone* mengikut standard yang ditetapkan	Memberi suntikan *IM Dexamethasone* mengikut standard yang ditetapkan			

BIL	AKTIVITI	KETERANGAN	YA	TIDAK	CATATAN
8	Dokumen pemberian suntikan ke dalam buku rekod kesihatan ibu	Dokumen semua perawatan yang diberi ke dalam buku rekod kesihatan ibu			
9	Menghubungi jururawat di hospital	Jururawat hospital dimaklumkan mengenai kes tersebut			
10	Rujuk ibu ke hospital untuk kemasukkan wad	Ibu dirujuk ke hospital untuk kemasukkan wad			
11	Sediakan pengangkutan dan staf untuk mengiringi ibu ke hospital	Hantar ibu bersama surat rujukan dengan diiringi oleh Jururawat dan pastikan semua dokumentasi dicatat ke dalam buku rekod kesihatan ibu			

RUJUKAN

RCOG Green –Top Guidelines of Preterm Labour

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi tahniah dan terima kasih kepada semua ahli yang terlibat dalam pembentukan Garis Panduan Pemberian Suntikan *Dexamethasone* di Klinik Kesihatan

Dr. J. Ravichandran Jeganathan
Ketua Perkhidmatan Obstetrik & Ginekologi Malaysia,
Pakar Perunding dan Ketua Jabatan,
Hospital Sultanah Aminah,
Johor Bahru, Johor

YBhg. Dato' Dr. Ravidran a/l Jegasothy
Pakar Perunding dan Ketua Jabatan,
Jabatan Obstetrik & Ginekologi,
Hospital Kuala Lumpur

YBhg. Dato' Hjh Fathilah bt Hj Abd Wahab
Pengarah,
Bahagian Kejururawatan,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Dr. Hj. Mohamad Farouk Abdullah
Pakar Perunding dan Ketua Jabatan,
Jabatan Obstetrik & Ginekologi,
Hospital Tengku Ampuan Rahimah, Klang, Selangor

Dr. Faridah bt Abu Bakar
Timbalan Pengarah (Kesihatan Keluarga),
Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Dr. Krishna Kumar a/l Hari Krishnan
Pakar Perunding dan Ketua Jabatan,
Jabatan Obstetrik & Ginekologi
Hospital Tuanku Ja'afar,
Seremban, Negeri Sembilan

Dr. Majdah bt Mohamed
Ketua Penolong Pengarah Kanan,
Sektor Kesihatan Ibu,
Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Dr. Zul Azwin bt Zulkifli
Ketua Penolong Pengarah
Sektor Kesihatan Ibu,
Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Noraini bt Mohamad
Ketua Penolong Pengarah Kanan,
Bahagian Perkhidmatan Farmasi,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. T Selvin a/p Subramaniam
Timbalan Pengarah,
Bahagian Kejururawatan,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Noriah bt Sujad
Penolong Setiausaha Kanan,
Bahagian Pengurusan Latihan,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Prof. Madya Zahrah bt Saad
Dekan,
Fakulti Kejururawatan,
Kolej Universiti MAHSA

Pn. Nik Nuradlina bt Nik Adnan
Ketua Penolong Pengarah,
Bahagian Perkhidmatan Farmasi,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Hjh Rosena bt Abdul Ghani
Ketua Penolong Pengarah
Kejururawatan,
Bahagian Kejururawatan,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Noor Aini bt Karimon
Ketua Penyelia Jururawat
Kesihatan,
Sektor Kesihatan Ibu,
Bahagian Pembangunan
Kesihatan Keluarga,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Athnah bt Sulaiman
Penolong Pengarah,
Bahagian Kejururawatan,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Mahawa bt Abd Manan
Ketua Penyelia Jururawat
Kesihatan,
Unit Kesihatan Primer
Bahagian Pembangunan
Kesihatan Keluarga,
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pn. Saratha a/p Suppiah
Ketua Penyelia Jururawat,
Kesihatan Negeri,
Jabatan Kesihatan WPKL &
Putrajaya

Pn. Salmah bt Ismail
Pengajar,
Kolej Jururawat Masyarakat
Kulim, Kedah

Pn. Goh Bee Haw
Ketua Penyelia Jururawat
Kesihatan,
Klinik Kesihatan Peringgit,
Melaka

BAHAGIAN PEMBANGUNAN KESIHATAN KELUARGA
KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
&
LEMBAGA BIDAN MALAYSIA
KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

2013